

פברואר, 2023

הנחיות לכתיבת בקשה לניסוי בבעלי חיים

ישנם חמישה סוגים של בקשות:

1. בקשה רגילה
2. בקשת היתכנות
3. בקשה להקמת מושבת עכברים
4. בקשה לשינוי בפרוטוקול קיים ללא שינוי במספר חיות.
5. בקשה לשימוש בבעלי חיים לצרכי הוראה

כל הבקשות מוגשות על גבי אותו הטופס אשר ניתן לקבלו ממזכירות הוועדה (iacuc@technion.ac.il). למרות שהבקשות מוגשות על גבי אותם טפסים, מסלול השיפוט שונה בין הסוגים השונים ועל כן יש להקפיד על הנחיות ההגשה על מנת לאפשר סקירה יעילה.

בקשה רגילה

- בקשה למחקר שמטרתו קידום הרפואה, קידום המדע או קידום הטכנולוגיה
- אישור ניתן לתקופה של עד 4 שנים.
- יש לציין את פרטי החוקר הראשי וכל המשתתפים במחקר. כל משתתף חייב להיות בעל הסמכה לעבודה עם בעלי חיים. יש לציין את מספר ההסמכה הטכניונית. סטודנט או משתתף במחקר שעדיין לא קיבל הסמכה לא יכול להיות רשום על הטופס הראשי. משתתפים כאלו יש לציין בטופס הנספח. במקרים אלו, החוקר מתחייב שהסטודנט יעבור את קורס ההסמכה במועד הקרוב. עד אז המשתתף יוכל לבצע פרוצדורות אך ורק תחת פיקוח של החוקר הראשי.
- חובה לסמן לפחות מטרה ראשית אחת מתוך ארבעת האפשרויות בטופס.
- תקציר המחקר ומטרת השימוש בבעלי חיים "יש למלא על פי ההוראות של משרד הבריאות:
 1. התקציר יוגבל ל 300 מילים.
 2. התקציר ימלא בשפה האנגלית.
 3. התקציר יענה על חמש הנקודות המופיעות מטה שיפורטו להלן ובסדר הופעתן.
 - I. מה הנושא אותו אתם חוקרים.
 - II. מה ידוע על הנושא.
 - III. מה השאלה הספציפית שתחקר במחקר זה כולל הרציונל המדעי.
 - IV. מה השימוש המוצע בבע"ח לצורך מענה על השאלה והצדקה.
 - V. תועלת חזויה מתוצאות המחקר.
- נמק את סיבת השימוש בבע"ח לצורך המחקר:
 - I. שדה זה משמש כתקציר לאדם לא מקצועי.
 - II. התקציר יוגבל ל 150 מילים.
 - III. התקציר ימלא בשפה העברית.

סעיף בעלי חיים הדרושים לניסוי:

- יש לכתוב מספר וסוג בעלי החיים שנדרשים לניסוי (יש לציין את המספר הכולל של החיות בכל קבוצות הניסוי).
- תחת תת-סעיף קבוצות הניסוי יש לציין בצורה ספציפית את מספר בע"ח בכל קבוצה.
- בנימוק למספר בעלי החיים יש לציין את המספר הנמוך ביותר שנדרש לצורך השגת מטרת הניסוי. יש לוודא שיש התאמה מוחלטת בין מספר החיות בחישוב לבין המספר המבוקש. בסעיף זה אנו רוצים לראות שהחוקר הקדיש והשקיע מחשבה בחישוב מספר החיות. ניתן להפנות למאמרים אחרים ולציין את מספר החיות בהם השתמשו חוקרים אחרים.

תיאור מהלך הניסוי והטיפול בהם:

- בסעיף זה יש לציין בצורה ברורה ומפורטת את מהלך הניסוי וסדר הפעולות. חשוב שכל אחד משלבי הניסוי יהיו מתוארים כולל לוחות זמנים. חשוב להתייחס להשפעה שתהיה לשלבי הניסוי השונים על בעל החיים.
- יש לציין בצורה ספציפית את הדרכים להקטנת הפגיעה בבע"ח, מתן משככי כאבים (סוג, מינונים, אופן ודחיפות מתן).
- יש לציין את אופן אחזקת החיות (קבוצה/ בודד) ובמידה ויש ניווד של חיות, יש לציין ולפרט כיצד יבוצע.
- חובה לסווג את המחקר באחת מחמש דרגות הכאב והסבל. במידה ודרגת הכאב היא 4 או 5, עם קביעת הפרוטוקול הסופי (לאחר וועדה ראשונה), יש להיפגש עם ווטרינר/ית לטובת בניית טבלת מעקב ומעבר הדרכת כאב.
- כל מחקר מחייב מעקב אחר בעלי החיים והפסקת הניסוי במידה והחיה מראה סימני מצוקה חריגים (humane end points). יש לפרט מהם התנאים בהם יופסק הניסוי בחיה. תנאים אלו יהיו תנאים אובייקטיביים ומדידים. כדאי ורצוי להיעזר בווטרינרים לקביעת נקודות סיום הומניות, בעיקר בשלב תכנון הפרוטוקולים.

בקשת היתכנות

בקשת היתכנות (pilot) הנה בקשה שמטרתה לבדוק פרוצדורה חדשה לפני התחלת מחקר גדול. את הבקשה יש למלא על טופס רגיל ולכלול בה את כל הסעיפים כמו בבקשה רגילה. בקשה זו מוגבלת למקסימום 30 חיות קטנות או 4 חיות גדולות, ולמשך זמן של שנה. יש לציין בנספח ובכותרת הבקשה שמדובר בבקשת היתכנות. אנו משתדלים לאשר בקשות היתכנות בזמן קצר יותר. לעיתים הוועדה מחייבת חוקר להגיש בקשת היתכנות לפני בקשה רגילה על מנת להעמיד מודל מחקר.

בקשה להקמת מושבת עכברים

בקשה כזו ממלאים על גבי הטופס הרגיל. יש לציין לאיזו מטרה מוקמת המושבה. כדי להקל עליכם למלא טופס להקמת מושבה ניתן באתר הרשות הפרה-קלינית יש הסבר על דרך חישוב מספר העכברים במושבה. בבקשה זו, אין לעשות ניסויים בחיות והפרוצדורה היחידה שמאושרת היא סימון אזניים או חיתוך מקטע מהזנב לטובת genotyping ועל כן דרגת החומרה של בקשה זו תהיה בד"כ דרגה 2. בכותרת הבקשה יש לציין שזוהי בקשה להקמת מושבה/רבייה.

בקשה לשינוי בפרוטוקול קיים ללא שינוי במספר החיות

ניתן לבקש אישור קל בפרוטוקול או הוספת פרוצדורה קלה לפרוטוקול קיים. השינויים צריכים להיות קלים ללא השפעה על מצב החיות שבניסוי ומכאן שלא ניתן להעלות את דרגת כאב הבקשה. בבקשה זו -

- אין אפשרות להגדיל את מספר החיות ועל כן השינוי המבוקש שיהיה מצויין בבקשה יוכל להיות רק על מספר החיות שנתרו בהיתר שאושר בבקשה המקורית.
- לא ניתן להאריך את משך הבקשה ועל כן יש לציין בטופס הבקשה את תאריך הסיום של הבקשה עליה מבוקש השינוי.
- לטובת אישור שינוי בפרוטוקול הניסוי יש למלא בקשת שינוי על גבי טופס חדש ולהגישו לוועדה בדומה לבקשה רגילה. במקרה של שינוי בפרוטוקול יש למלא את הפרוטוקול המעודכן בטופס חדש, על פי ההוראות לבקשה רגילה.
- אין צורך למלא את כלל הרקע המדעי אלא לציין את הפרוטוקול החדש, מה ההשפעה הצפויה על רווחת החיות ומדוע הוא מבוקש.
- יש לציין בכותרת הבקשה שהמדובר בשינוי/הוספה של פרוצדורה קיימת.
- במידת הצורך ובמידה והבקשה היא בדרגת כאב 4 או 5, יהיה על החוקרים לעבור הדרכת כאב חדשה עם הוטרינרים.

בקשה לשימוש בבעלי חיים לצורכי הוראה

בנוסף לפירוט השימוש בבע"ח יש לפרט למי מיועד הקורס ומטרת הקורס. אישור לצרכי הוראה ניתן לתקופה של שנה בלבד. שימו לב שגם שימוש ברקמה מבעלי חיים לצרכי הוראה מחייבת קבלת אישור.